

TROMS FYLKESKOMMUNE
Kulturetaten

Miljøverndepartementet
Postboks 8013

0030 OSLO

Deres ref.:	Løpenr.:	Saksbehandler:	Dato:
	6836/07	Asbjørg Fyhn	20.03.2007
Vår ref.:	Arkiv:	Tlf. dir.innvalg:	
06/4591-10	K20	77 78 81 65	
<i>Oppgis ved alle henv.</i>	SAKSARKIV		

HØRINGSUTTAELSE - NOU 2006: 18 - "ET KLIMAVENNLIG NORGE"

Viser til vårt brev av 22.02 d.å med oversendelse av Fylkesrådets uttalelse i saken. Troms Fylkesting behandlet 13.mars 2007 NOU 2006:18 og fattet følgende

Vedtak:

ET KLIMAVENNLIG NORGE – HØRINGSUTTAELSE FRA TROMS FYLKESKOMMUNE

Fylkestinget understreker nødvendigheten av at utslippene av klimagassene reduseres, samtidig som man sikrer nødvendig sosial utvikling i fattige land.

Fylkestinget understreker at vi allerede i dag ser konsekvensene av klimaendringene innenfor flere sektorer. Vår infrastruktur her nord er sårbar, og det forutsettes derfor at forbyggende tiltak settes inn raskt i form av forsering av planer for rassikring av stamveier og fylkesveier, sikring av energiforsyning o.l.

Utslippsnivå

Fylkestinget anbefaler at Norge har et høyt ambisjonsnivå i miljøpolitikken, og anbefaler at vi legger oss på et mål om en reduksjon av utslippene med 30% innen 2020, og 50-80% innen 2050. I rapporten konkluderes det med at 50-80% reduksjon innen 2050 er nødvendig, gjennomførbart og økonomisk forsvarlig.

Fylkestinget støtter med dette i hovedsak profilen og helheten i den fremlagte utredningen, og understreker nødvendigheten av å iverksette konkrete klimatiltak.

Tiltak

Tiltakene som foreslås i NOUen retter seg i hovedsak mot de fire store utslippskildene:

- petroleumsvirksomheten
- prosessindustrien

- transport
- oppvarming, jordbruk og avfallsdeponier.

I tillegg foreslås to grunnleggende tiltak:

- kunnskap
  - teknologi
- som begge anses som forutsetning for at de øvrige tiltakene skal kunne realiseres.

Vi vil i denne uttalelsen ikke gå inn på alle tiltak, men kommenterer de som er mest relevante i forhold til utfordringene i Nordområdene og de som har relevans for det offentlige generelt, og vår rolle som regional utviklingsaktør spesielt.

Miljøovervåking, kompetanse og teknologiutvikling i nord

Forurensningsproblematikk og klimaendringene er særlig alvorlige i Arktis. Regjeringens nordområdemelding understreker hvor viktig samarbeid og kompetanseutvikling er for å møte miljø- og klimautfordringene i nord. Norge kan spille en sentral rolle som foregangsland når det gjelder kompetanse og teknologiutvikling for å møte miljø- og klimautfordringene her.

Fylkestinget vil understreke viktigheten av at statlige myndigheter bidrar med nødvendige innsatsmidler med tanke på miljøovervåking til lands og til havs, kompetansebygging, teknologiutvikling, småskala energiforsyning o.l.

Globale endringer og behov for lokale/regionale reguleringer og tiltak

Endringene i atmosfæren er globale, men hvert utslipp som forsterker drivhuseffekten, er lokalt og må håndteres gjennom lokale reguleringer og tiltak. Det er derfor behov for:

- Et lovverk som gir lokale og regionale myndigheter hjemmel for å gjennomføre de nødvendige tiltak
- Ekspertise regionalt som gir lokalforvaltningen gode råd om relevante og effektive tiltak, og som kan bidra til å koordinere innsatsen og
- Statlige ressurser som kan bidra til å utløse en tilstrekkelig stor regional innsats for å redusere bruken av fossile energibærere.

Energimerking av bygg og bruk av miljøvennlige alternativer til oppvarming.

Fram mot 2050 må en stor del av bygningsmassen være bygd med god isolasjon og energieffektive vinduer slik at bygningene blir energieffektive. Fylkesrådet mener at den bebudete loven om energimerking av bygninger vil bidra til dette på en god måte. Det er videre viktig at kommunene har nødvendige virkemidler til å styre bruken av energi til oppvarming – spesielt i byer og tettbygde strøk. Alt for mange byggefelt har i dag energisløsende el-oppvarming som eneste alternativ. I dag har 50% av nybygde boliger på landsbasis utelukkende el-oppvarming. Tilsvarende tall for næringsbygg er 25%. Vannbåren varme er en forutsetning for flere miljøvennlige alternativer til elektrisk oppvarming i byer og tettbygde områder.

Fylkestinget understreker betydningen av at det gis økt investeringsstøtte til fornybar energiproduksjon og at det gis økt investeringsstøtte til fjernvarmenett og varmedistribusjon.

Nasjonale insentiver for utvikling og produksjon av ny miljøvennlig teknologi – gir mulighet for regional utvikling av nye næringer

Det er av vesentlig betydning at vi tar i bruk ny teknologi som ikke forurenser, når vi utvikler nye anlegg og produkter, eller erstatter gamle industrianlegg, bytter ut gammelt

utstyr o.l. Dette åpner for utvikling og produksjon av ikke-forurensende alternativer, og derved også for utvikling av nye næringer med et betydelig eksportpotensial.

Fylkestinget mener at det bør etableres nasjonale insentiver for utvikling og produksjon av ny miljøvennlig teknologi, og at en del av disse insentivene må ha en regional innretning, og regional forvaltning. Dersom vi skal utvikle miljø- og klimateknologikompetanse som (også) skal ha stor verdi som eksportvare, må det satses tungt for å sikre rammebetingelse for videre utvikling av eksisterende fagmiljøer i nord.

Lokal avfallshåndtering – alternativ til transportering, muligheter for energigjenvinning og bruk av biomasse til drivstoff

En betydelig andel av tungtransporten i Norge, er avfallstransport. Det er derfor av betydning å iverksette lokale og nasjonale tiltak for alternativ avfallshåndtering for å bidra til reduksjon i utslipp fra tungtransporten.

Restavfall fra husholdninger og næringsliv inneholder mer enn 50% fornybar energi noe som gir lave klimagassutslipp både direkte i energiproduksjonen og indirekte gjennom redusert bruk av olje og fossilt brennstoff.

Utslipp fra moderne avfallsforbrenningsanlegg er de siste årene redusert betydelig og utgjør en svært liten andel av lokal luftforurensning. Lokale forbrenningsanlegg i kombinasjon med fjernvarme til boliger, næringsbygg og offentlige bygninger kan derfor både gi en miljømessig og en økonomisk gevinst.

Matavfall kan benyttes til produksjon av biogass, eller biodiesel, som et alternativ til kompostering.

Det bør derfor settes inn nasjonale insentiver som øker kapasiteten for energiutnyttelse av avfall lokalt. Spesielt vil det være behov for investeringstilskudd til kommunene i tilknytning til utbygging og videreutvikling av anlegg for avfallshåndtering.

Biodrivstoff som erstatning for bensin og diesel

Det er nødvendig å redusere utslipp av klimagasser fra transportsektoren. Bruk av biodrivstoff gir ressurs- og miljømessige fordeler. Det offentlige bør gå foran, gjennom etablering av pilotprosjekter for utprøving av biodrivstoff i kollektivtransport, samtidig som det legges til rette for innfasing av lav- og nullutslipp busser, ferger og hurtigbåter. Utprøvingen bør skje gjennom fylkeskommunens rolle som kjøper av transporttjenester, i nært samarbeid med transportnæringen, og verftsindustrien. Troms fylkeskommune er positiv til å delta i slike pilotprosjekt.

Fylkestinget anbefaler at Norge i samsvar med Soria Moria-erklæringen innfører tiltak tilsvarende EUs biodrivstoffdirektiv.

Olje og gass – petroleumsindustrien må delta i handel med utslippkvoter

I dag står olje- og gassvirksomheten for ca 27% av de nasjonale CO₂-utslippene. Med en så stor andel av utslippene, må petroleumsindustrien ta et større ansvar for reduksjon av de totale CO₂-utslippene, gjennom teknologiutvikling for CO₂-håndtering og bl.a å delta i handel med utslippkvoter på linje med industrien i EU. Fylkestinget forutsetter at petroleumsindustrien utvikles slik at miljøutfordringene tas hånd om på en forsvarlig måte.

Vindkraft, tidevanns- og bølgekraftverk – fornybar energi med muligheter for havbaserte anlegg

Vindkraft er en av de energiteknologiene som vokser raskest på verdensbasis, og utbygging av vindkraft har et stort potensial i Norge. Landbaserte vindkraftverkanlegg kan bidra til endringer i landskapet og komme i inngrep med beiteinteresser og miljøhensyn. Fylkestinget anbefaler et større fokus på utvikling av havturbiner tilpasset store havdyp, og mener slike løsninger kan være et alternativ utenfor kysten av Nord-Norge under forutsetning av at installasjonene tilpasses fiskeri- og havbruksnæringen, og ikke kommer i konflikt med seilingsledene.

Utvalget anser at potensialene i tidevannskraftverk og bølgekraftverk er relativt små, og har derfor ikke vurdert det i utredningen. Fylkestinget anbefaler at havbaserte tidevannskraftverk og flytende bølgekraftverk utredes nærmere, for å vurdere om det kan ha et potensial utenfor kysten av Nord-Norge.

Offentlig innkjøpspolitikk i et klimaperspektiv

Det offentlige bør gjennom bevisst satsing på klimatiltak, gå foran med et godt eksempel både med hensyn på egen drift, og gjennom en innkjøpspolitikk som ivaretar miljøhensyn.

Oppgave- og ansvarsfordeling mellom forvaltningsnivåene

Utvalget presiserer at arbeidet med å gjøre Norge til et klimavennlig samfunn krever deltagelse fra mange aktører innen alle sektorer. Med en slik omfattende oppgave er koordinering og klargjøring av oppgave- og ansvarsfordeling mellom forvaltningsnivåene og mellom offentlig og privat sektor av stor betydning. Utvalget påpeker at kommunenes kompetanse med hensyn til å utarbeide og implementere energi og klimaplaner er blitt svekket, i stedet for styrket de senere årene. Utvalget tar videre til orde for en massiv satsing på forskning og utvikling. Disse anbefalingene tilsier at et nytt regionalt folkevalgt nivå må få en sentral rolle basert på tilstrekkelig overført ansvar og myndighet. Det forutsettes at nødvendige ressurser stilles til disposisjon og at det etableres statlige insentiver som virker sammen med regionale tiltak."

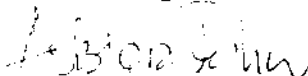
Finansiering av tiltak.

Fylkestinget er positiv til å bruke avgifter for å få redusert utslippene av klimagasser. Avgiftsinntektene kan settes av på fond som skal bidra til teknologiutvikling eller til å finansiere andre tiltak som kan bidra til reduksjon av klimagasser.

Veistandarden er en viktig faktor for å minske utslipp og kan bli en bedre prioritert oppgave i miljøpolitikken.

Fylkestinget anbefaler derfor at opprusting og vedlikehold samt nybygging av veier settes større fokus på i arbeidet med et klimavennlig Norge.

Med vennlig hilsen

Asbjørn Fyhn e.f

..// Vedlegg:

Saksprotokoll Troms Fylkestings behandling i sak 16/07

HØRINGSUTTALELSE - NOU 2006: 18 - "ET KLIMAVENNLIG NORGE"

SAKSPROTOKOLL

Utvalg: Fylkestinget
Møtedato: 13.03.2007
Utvalgssak: 16/07

Resultat:

Arkivsak: 06/4591-9
Tittel: HØRINGSUTTALELSE - NOU 2006: 18 - "ET KLIMAVENNLIG NORGE"

Behandling:

Representanten Kent Gudmundsen, H, fremmet følgende forslag (1):

"Forslag til nytt pkt.:

Det norske skatte- og avgiftsnivået bør reduseres slik at det oppfordrer til miljøvennlige handlinger.

I tillegg bør de øvrige skatter og avgifter tilrettelegge og oppmuntre til miljøvennlige handlinger."

Representanten Roar Sollied, V, fremmet følgende forslag (2):

**"Endringsforslag for hele avsnittet:
olje og gass-petroleumsindustrien må delta i handel med utslippskvoter**

Olje og gass – Nullslipp

I dag står olje- og gassvirksomheten for 27% av de nasjonale Co2-utslippene og indirekte for langt mer. Fylkestinget mener at Staten må knesette at all produksjon ved gasskraftverk skal baseres på Co2-fjerning fra dag 1. Kvotehandling fører bare til økt utslipp og at det totalt sett blir billigere å forurense."

Representanten Line M. Haugan, FrP, fremmet følgende forslag (3) og (4):

(3):

"Tillegg:

I Norge har vi generelt en gammel bilpark. Det er høy slitasje på biler i landet sammenlignet med andre europeiske land. Dette er spesielt synlig i transportnæringen. Bratte veier øker dieselforbruket 3 ganger mer enn tilsvarende biler i utlandet. Svingete veier sliter bildekkene 10 ganger mer enn tilsvarende biler i utlandet. Samle og lave tunneler gir optimale billaster og øker trafikken. Veistandarden er derfor en viktig faktor for å minske utslipp og kan bli en bedre prioritert oppgave i miljøpolitikken.

Fylkestinget anbefaler derfor at opprusting og vedlikehold samt nybygging av veier settes større fokus på i arbeidet med et klimavennlig Norge."

(4):

”Fylkestinget mener en effektiv politikk for å redusere menneskeskapt CO₂-utslipp må baseres på internasjonale tiltak og være mest mulig konkurranse- og teknologinøytral. Fylkestinget mener at det må gjøres grundige vurderinger av nytteverdien før man iverksetter dyptgripende og kostbare tiltak. Det må være en målsetning av tiltakene baseres på kost/nytte vurderinger, er mest mulig markedsbasert og legger vekt på langsiktige virkninger fremfor kortsiktig prestisje. Fylkestinget anser norskfinansierte og sertifiserte CO₂-reduserte tiltak i utlandet som likeverdige med nasjonale tiltak.

Fylkestinget mener Stortinget må ta utgangspunkt i at verdens energiforbruk vil øke kraftig de neste tiårene, noe IEA har tydeliggjort i sine analyser. 1,6 milliarder mennesker er uten tilgang på strøm. Det vil kreve enorme mengder energi å sikre verdens fattige tilgang på mat og rent vann, utdanning og helsetjenester samt en forbedring av den materielle levestandard. Fylkestinget mener derfor at statlig engasjement innen utvikling av CO₂-reduserende tiltak må kombineres med utvikling av teknologi som sikrer økt energiforsyning.

Fylkestinget ber om at thoriumkraftverk løftes inn i energi- og klimadebatten. Norge har store thorium ressurser, ekspertise innen mange relevante forskningsgrener og god tilgang på kapital. Norge bør derfor være pådriver i arbeidet med å utrede bruk av thorium til energiformål. Et slikt gjennombrudd kan sikre store mengde ny CO₂-fri energiproduksjon.

Troms fylkesting mener følgende punkter bør ligge til grunn for et klimavennlig Norge:

- Integrere det norske kvotesystemet med EUs kvotesystem
- Likestille nasjonale og internasjonale kvalitetssikrede tiltak
- Norske kvotepliktige bedrifter skal ha gratis kvoter på nivå med deres utenlandske konkurrenter
- Utvikling av CO₂-verdikjede må være et statlig ansvar, slik at private aktører ikke pålegges stor økonomisk og teknologisk risiko
- Sikre internasjonalt samarbeid rundt utvikling av kostnadseffektiv CO₂-teknologi
- Bygge ut lønnsom vannkraft og annen CO₂-nøytral kraftproduksjon, eks. Vefsna
- Innføre grønne sertifikater for fornybar energi
- Halv moms på varmekilder til husholdninger
- Bedre avskrivningssatser for energi og miljøtiltak i nybygg
- Støtte utvikling av thoriumkraftverk, samt teknologi for utvinning av thorium
- Støtte testprosjekt med bruk av biomembran
- Støtte nyskapende CO₂-prosjekt, eks. ENPROs teknologi for å gjøre sjøvann til landbruksvann
- Lavere bilavgifter som stimulerer til raskere utskifting av bilparken
- Redusere avgift på hybridbiler og lignende
- Skatte-/avgiftslettelser som stimulerer til bruk av alternativt drivstoff
- Bedre vrakpantordning
- Økt infrastrukturbygging for å fjerne flaskehalser og legge til rette for mer miljøvennlig transport
- Stimulere til et mer effektivt kollektivtilbud, og til å få mer gods til sjø og jernbane
- Være en konstruktiv og kritisk medspiller i arbeidet for å utvikle globale miljøavtaler”

Representanten Frode Bygdnes, R, fremmet følgende forslag (5):

- A. Ingen gasskraftverk skal starte opp uten CO2 rensing.
- B. Norge må begrense tilgangen på fossilt brensel, dvs. la Vesterålen og Lofoten fortsatt være petroleumsfri sone.”

Representanten Line M. Haugan, FrP, redigerte sitt forslag (3) til å lyde slik:

”Veistandarden er en viktig faktor for å minske utslipp og kan bli en bedre prioritert oppgave i miljøpolitikken.

Fylkestinget anbefaler derfor at opprusting og vedlikehold samt nybygging av veier settes større fokus på i arbeidet med et klimavennlig Norge.”

Votering:

Representanten Line M. Haugan ba om at forslag (4) ble oversendt fylkesrådet.

Oversendelsesforslaget ble tatt opp til votering. Oversendelse til fylkesrådet ble avvist med 22 mot 14 stemmer. Forslaget realitetsbehandles.

Forslag (1) falt med 23 mot 13 stemmer.

Forslag (3) vedtatt med 28 mot 8 stemmer.

Forslag (4) falt med 27 mot 9 stemmer.

Forslag (5A) falt med 27 mot 9 stemmer.

Forslag (5B) falt med 28 mot 8 stemmer.

Forslag (2) ble satt opp mot avsnittet olje- og gass i innstillingen. Innstillingen vedtatt med 28 mot 8 stemmer.

Tilslutt ble levekårkomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

ET KLIMAVENNLIG NORGE – HØRINGSUTTALELSE FRA TROMS FYLKESKOMMUNE

Fylkestinget understreker nødvendigheten av at utslippene av klimagassene reduseres, samtidig som man sikrer nødvendig sosial utvikling i fattige land.

Fylkestinget understreker at vi allerede i dag ser konsekvensene av klimaendringene innenfor flere sektorer. Vår infrastruktur her nord er sårbar, og det forutsettes derfor at forbyggende tiltak settes inn raskt i form av forsering av planer for rassikring av stamveier og fylkesveier, sikring av energiforsyning o.l.

Utslippsnivå

Fylkestinget anbefaler at Norge har et høyt ambisjonsnivå i miljøpolitikken, og anbefaler at vi legger oss på et mål om en reduksjon av utslippene med 30% innen 2020, og 50-80% innen 2050. I rapporten konkluderes det med at 50-80% reduksjon innen 2050 er nødvendig, gjennomførbart og økonomisk forsvarlig.

Fylkestinget støtter med dette i hovedsak profilen og helheten i den fremlagte utredningen, og understreker nødvendigheten av å iverksette konkrete klimatiltak.

Tiltak

Tiltakene som foreslås i NOUen retter seg i hovedsak mot de fire store utslippskildene:

- petroleumsvirksomheten
- prosessindustrien

- transport
- oppvarming, jordbruk og avfallsdeponier.

I tillegg foreslås to grunnleggende tiltak:

- kunnskap
  - teknologi
- som begge anses som forutsetning for at de øvrige tiltakene skal kunne realiseres.

Vi vil i denne uttalelsen ikke gå inn på alle tiltak, men kommenterer de som er mest relevante i forhold til utfordringene i Nordområdene og de som har relevans for det offentlige generelt, og vår rolle som regional utviklingsaktør spesielt.

Miljøovervåking, kompetanse og teknologiutvikling i nord

Forurensningsproblematikk og klimaendringene er særlig alvorlige i Arktis. Regjeringens nordområdemelding understreker hvor viktig samarbeid og kompetanseutvikling er for å møte miljø- og klimautfordringene i nord. Norge kan spille en sentral rolle som foregangsland når det gjelder kompetanse og teknologiutvikling for å møte miljø- og klimautfordringene her.

Fylkestinget vil understreke viktigheten av at statlige myndigheter bidrar med nødvendige innsatsmidler med tanke på miljøovervåking til lands og til havs, kompetansebygging, teknologiutvikling, småskala energiforsyning o.l.

Globale endringer og behov for lokale/regionale reguleringer og tiltak

Endringene i atmosfæren er globale, men hvert utslipp som forsterker drivhuseffekten, er lokalt og må håndteres gjennom lokale reguleringer og tiltak. Det er derfor behov for:

- Et lovverk som gir lokale og regionale myndigheter hjemmel for å gjennomføre de nødvendige tiltak
- Ekspertise regionalt som gir lokalforvaltningen gode råd om relevante og effektive tiltak, og som kan bidra til å koordinere innsatsen og
- Statlige ressurser som kan bidra til å utløse en tilstrekkelig stor regional innsats for å *reducere bruken av fossile energibærere.*

Energimerking av bygg og bruk av miljøvennlige alternativer til oppvarming.

Fram mot 2050 må en stor del av bygningsmassen være bygd med god isolasjon og energieffektive vinduer slik at bygningene blir energieffektive. Fylkesrådet mener at den bebudete loven om energimerking av bygninger vil bidra til dette på en god måte. Det er videre viktig at kommunene har nødvendige virkemidler til å styre bruken av energi til oppvarming – spesielt i byer og tettbygde strøk. Alt for mange byggefelt har i dag energisløsende el-oppvarming som eneste alternativ. I dag har 50% av nybygde boliger på landsbasis utelukkende el-oppvarming. Tilsvarende tall for næringsbygg er 25%. Vannbåren varme er en forutsetning for flere miljøvennlige alternativer til elektrisk oppvarming i byer og tettbygde områder.

Fylkestinget understreker betydningen av at det gis økt investeringsstøtte til fornybar energiproduksjon og at det gis økt investeringsstøtte til fjernvarmenett og varmedistribusjon.

Nasjonale insentiver for utvikling og produksjon av ny miljøvennlig teknologi – gir mulighet for regional utvikling av nye næringer

Det er av vesentlig betydning at vi tar i bruk ny teknologi som ikke forurenser, når vi utvikler nye anlegg og produkter, eller erstatter gamle industrianlegg, bytter ut gammelt

utstyr o.l. Dette åpner for utvikling og produksjon av ikke-forurensende alternativer, og derved også for utvikling av nye næringer med et betydelig eksportpotensial.

Fylkestinget mener at det bør etableres nasjonale insentiver for utvikling og produksjon av ny miljøvennlig teknologi, og at en del av disse insentivene må ha en regional innretning, og regional forvaltning. Dersom vi skal utvikle miljø- og klimateknologikompetanse som (også) skal ha stor verdi som eksportvare, må det satses tungt for å sikre rammebetingelse for videre utvikling av eksisterende fagmiljøer i nord.

Lokal avfallshåndtering – alternativ til transporter, muligheter for energigjenvinning og bruk av biomasse til drivstoff

En betydelig andel av tungtransporten i Norge, er avfallstransport. Det er derfor av betydning å iverksette lokale og nasjonale tiltak for alternativ avfallshåndtering for å bidra til reduksjon i utslipp fra tungtransporten.

Restavfall fra husholdninger og næringsliv inneholder mer enn 50% fornybar energi noe som gir lave klimagassutslipp både direkte i energiproduksjonen og indirekte gjennom redusert bruk av olje og fossilt brennstoff.

Utslipp fra moderne avfallsforbrenningsanlegg er de siste årene redusert betydelig og utgjør en svært liten andel av lokal luftforurensning. Lokale forbrenningsanlegg i kombinasjon med fjernvarme til boliger, næringsbygg og offentlige bygninger kan derfor både gi en miljømessig og en økonomisk gevinst.

Matavfall kan benyttes til produksjon av biogass, eller biodiesel, som et alternativ til kompostering.

Det bør derfor settes inn nasjonale insentiver som øker kapasiteten for energiutnyttelse av avfall lokalt. Spesielt vil det være behov for investeringstilskudd til kommunene i tilknytning til utbygging og videreutvikling av anlegg for avfallshåndtering.

Biodrivstoff som erstatning for bensin og diesel

Det er nødvendig å redusere utslipp av klimagasser fra transportsektoren. Bruk av biodrivstoff gir ressurs- og miljømessige fordeler. Det offentlige bør gå foran, gjennom etablering av pilotprosjekter for utprøving av biodrivstoff i kollektivtransport, samtidig som det legges til rette for innfasing av lav- og nullutslipp busser, ferger og hurtigbåter. Utprøvingen bør skje gjennom fylkeskommunens rolle som kjøper av transporttjenester, i nært samarbeid med transportnæringen, og verftsindustrien. Troms fylkeskommune er positiv til å delta i slike pilotprosjekt.

Fylkestinget anbefaler at Norge i samsvar med Soria Moria-erklæringen innfører tiltak tilsvarende EUs biodrivstoffdirektiv.

Olje og gass – petroleumsindustrien må delta i handel med utslippkvoter

I dag står olje- og gassvirksomheten for ca 27% av de nasjonale CO₂-utslippene. Med en så stor andel av utslippene, må petroleumsindustrien ta et større ansvar for reduksjon av de totale CO₂-utslippene, gjennom teknologiutvikling for CO₂-håndtering og bl.a å delta i handel med utslippkvoter på linje med industrien i EU. Fylkestinget forutsetter at petroleumsindustrien utvikles slik at miljøutfordringene tas hånd om på en forsvarlig måte.

Vindkraft, tidevanns- og bølgekraftverk – fornybar energi med muligheter for havbaserte anlegg

Vindkraft er en av de energiteknologiene som vokser raskest på verdensbasis, og utbygging av vindkraft har et stort potensial i Norge. Landbaserte vindkraftverkanlegg kan bidra til endringer i landskapet og komme i inngrep med beiteinteresser og miljøhensyn. Fylkestinget anbefaler et større fokus på utvikling av havturbiner tilpasset store havdyp, og mener slike løsninger kan være et alternativ utenfor kysten av Nord-Norge under forutsetning av at installasjonene tilpasses fiskeri- og havbruksnæringen, og ikke kommer i konflikt med seilingsledene.

Utvalget anser at potensialene i tidevannskraftverk og bølgekraftverk er relativt små, og har derfor ikke vurdert det i utredningen. Fylkestinget anbefaler at havbaserte tidevannskraftverk og flytende bølgekraftverk utredes nærmere, for å vurdere om det kan ha et potensial utenfor kysten av Nord-Norge.

Offentlig innkjøpspolitikk i et klimaperspektiv

Det offentlige bør gjennom bevisst satsing på klimatiltak, gå foran med et godt eksempel både med hensyn på egen drift, og gjennom en innkjøpspolitikk som ivaretar miljøhensyn.

Oppgave- og ansvarsfordeling mellom forvaltningsnivåene

Utvalget presiserer at arbeidet med å gjøre Norge til et klimavennlig samfunn krever deltagelse fra mange aktører innen alle sektorer. Med en slik omfattende oppgave er koordinering og klargjøring av oppgave- og ansvarsfordeling mellom forvaltningsnivåene og mellom offentlig og privat sektor av stor betydning. Utvalget påpeker at kommunenes kompetanse med hensyn til å utarbeide og implementere energi og klimaplaner er blitt svekket, i stedet for styrket de senere årene. Utvalget tar videre til orde for en massiv satsing på forskning og utvikling. Disse anbefalingene tilsier at et nytt regionalt folkevalgt nivå må få en sentral rolle basert på tilstrekkelig overført ansvar og myndighet. Det forutsettes at nødvendige ressurser stilles til disposisjon og at det etableres statlige insentiver som virker sammen med regionale tiltak.”

Finansiering av tiltak.

Fylkestinget er positiv til å bruke avgifter for å få redusert utslippene av klimagasser. Avgiftsinntektene kan settes av på fond som skal bidra til teknologiutvikling eller til å finansiere andre tiltak som kan bidra til reduksjon av klimagasser.

Veistandarden er en viktig faktor for å minske utslipp og kan bli en bedre prioritert oppgave i miljøpolitikken.

Fylkestinget anbefaler derfor at opprusting og vedlikehold samt nybygging av veier settes større fokus på i arbeidet med et klimavennlig Norge.